

**Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem
Károly Róbert Campus
Növénytermesztési- tudományok Intézet
Gyógy- és fűszernövények felsőoktatási szakképzési szak**

Réti palástfű vadongyűjtése Erdélyben

Belső konzulens: Dr. Béltéki Ildikó
egyetemi adjunktus
**Belső konzulens
intézete/tanszéke:** Növénytermesztési-
tudományok Intézet

Készítette: Varga Mónika

**Gyöngyös
2023**

Réti palástfű vadongyűjtése Erdélyben

Varga Mónika

Gyógy- és fűszernövények felsőoktatási szakképzési szak, levelező

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem, Károly Róbert Campus, Növénytermesztési-
tudományok Intézet

Belső témavezető: Dr. Bélteki Ildikó, egyetemi adjunktus, MATE Károly Róbert Campus,
Növénytermesztési- tudományok Intézet

Tartalmi kivonat

Az első székelyföldi látogatásom, a tavalyi orotvai szakmai gyógynövény gyakorlatom óta nem volt kérdés számomra, hogy melyik gyógynövényre fog esni a választásom.

A záródolgozatom témája:

a Réti palástfű (*Alchemilla xanthochlora* Rothm.) vadon gyűjtése Erdélyben.

Dolgozatom fő célja, hogy bemutassam a székely emberek életében a vadon gyűjtés fontosságát, a Réti palástfű tulajdonságait, a (nép)gyógyászatban betöltött jelentős szerepét. Ismertetem az elsődleges, másodlagos feldolgozását, felhívom a figyelmet erős női szerv védő hatására, illetve szándékom, hogy ötleteket adjak e szépséges gyógynövény felhasználási lehetőségeiről természetes, egészségvédő, gyógyhatású termékekben, amiket előszeretettel használnak már sokan nagy Magyarország egész területén.

Nem utolsósorban pedig utánajárok, hogy mennyi mindenre gyógyír még a főleg női körökben ismert gyógyhatásain kívül ez az érdekes növény.

Óriási szerepet tölt be az erdélyi emberek életében ez a varázslatos szépségű misztikus gyógynövény, ami az Anyaság szimbóluma. Inspirált, hogy a legnőiesebb gyógynövénynek tartják Erdélyben, és hazánkban is. Szinte nincs olyan Női probléma amire ne ajánlaná a nép- és természetgyógyászat, napjainkban már az orvostudomány is.

Körüllengi egy varázslatos, boszorkányos hangulat, ami foglalkoztatja az ott élő embereket bármikor is kerül szóba. Hitük szerint Szűz Mária áldását hordozza, a szelidséget szimbolizálja, a földből égi vizet állít elő, és az ember spirituális útját jelöli ki a magasabb lét felé.

Nagyon fontosnak tartom, hogy ezt a különleges gyógynövényt népszerűsítsem, megismertessem, és megszerettessem az emberekkel.

Székelyföld egész területén nagy mennyiségben terem, Romániában nem védett, vadon szedhető, és gyűjtik is bőségesen. Hazánkban védett, erősen veszélyeztetett, ezért is izgalmas Erdélyben megfigyelni, illetve gyűjteni a Ph.Hg.VIII.-ban is hivatalos Réti palástfüvet (*Alchemilla xanthochlora* Rothm.).

Magyarországon viszonylag kevés helyen figyelhető meg nagyobb mennyiségben, választásom emiatt is esett erre a különleges gyógynövényre, aminek nemzetségébe nagy számú formagazdag apomiktikus „kisfaj” tartozik. Sok köztük az átmeneti jellegű keverékfaj, ezért sokszor még a botanikusok is nehezen különböztetik meg egymástól őket, apró morfológiai bélyegek árulkodnak csak a máshova tartozásról.

A vadon gyógynövény gyűjtés amióta az emberiség létezik fontos szerepet játszik az egészségünk megőrzésében. Erdélyben különösen nagy hagyománya van, lényegesen több növényt szereznek így be, mint termesztéssel.

Szakmai gyakorlatom helyszíne a Halasági-Csibi birtok, a magyarajkú Orotva, ami egy mesészsép zsákfalu, egy gyógynövényparadicsom Székelyföldön.

A Csibi család gyógynövény termesztéssel, feldolgozással, különböző termékek előállításával, helyi és piacos árusítással, bemutatókkal, tanítással, de leginkább vadon gyűjtéssel foglalkozik. Volt szerencsém minden munkafolyamatba belelátni a magágykészítéstől a vadongyűjtésen át egészen az értékesítésig. Saját udvarukon, illetve két közeli saját birtokaikon gazdálkodnak. Mindez a legősibb módon történik, a napfény, a szél, az Anyaföld, állati és emberi erő segítségével, vegyszerek, rombolás nélkül, méhkímélő technológiával, gyengéd módon, ahogy a természet rendje szerint kell, és ahogy földünkre vigyázva mindannyiunknak kellene. Szinte minden munkafolyamat házon, udvaron belül zajlik, minimális ökológiai lábnyomot hagyva maguk után. Eszközeik hagyományosak, igazi praktikus, székely falusi szerszámok.

Szakmai gyakorlatom fő feladata, és a dolgozatom témája, választott tevékenysége a vadongyűjtés, azon belül is a Réti palástfü gyűjtése. Ez a gyógynövény nagyon fontos szerepet tölt be a családi vállalkozás életében, sokoldalúan felhasználják termékeikben.

Minden reggeletem a Halasági-birtok udvarán ennek a különleges növénynek a begyűjtésével kezdtem, volt időm megismerni, összebarátkozni vele.

Tanulmányozhattam minden napszakban, mindenféle fenológiai fázisban és többféle levélméretben, attól függően, hogy éppen hol gyűjtöttük vadon. Megfigyelhettem, hogy valóban termel -e guttációs folyadékot a kehelyleveleiben, ahogy az alkimisták anno állították. Hallhattam, tapasztaltam, hogy mennyire szeretik, becsülik, és választ kaptam arra, hogy mennyire fontos az erdélyiek életében ez a misztikus növény. Láthattam, hogy változik hétről-hétre, hogy szárad be, hogy válik eladható terméké, és csal mosolyt a csíksomlyói búcsún az emberek arcára frissítő tea formájában.

Meghatározó élmény volt az erdélyi gyógynövény gyakorlatom, sokkal többet adott szakmailag, tapasztalatszerzésre mint gondoltam ez a káprázatos fajgazdag Székelyföld. Nagyon hasonló az értékrendünk, lelkesedésünk a gyógynövények iránt a családdal. Próbálom tovább vinni a tudást, amit tőlük kaptam. A Réti palástfüről lényegesen sokrétűbb lett az ismeretem, és szerencsésnek tartom magam, hogy beleláttam egy ilyen igazi, népi, hagyományos, székely gyógynövényparadicsom életébe, működésébe, felvirágoztatásába.

Termékeik mindennapjaink része itthon.

Erdélyi gyakorlatom során megfigyelhettem a családi vállalkozásuk mindennapjait, ennek minden előnyeit és hátrányait láthattam.

Erősségük az őszinte, szívből jövő elhivatottságuk, a család kedvessége, a jó kommunikációs képességük. Előny, hogy mindent helyileg állítanak elő, nyomon követhetőek a termékek, fő szempontjuk az emberek segítése, gyógyítása. Rengeteg tervük van, egyfolytában bővítenek, építenek valamit. Megfizethetetlen az a minőség, amit az ottani föld produkálni tud, ilyen fajgazdagság, tápanyagdús talaj ritka, nagyon jó minőségű termékeket tudnak előállítani. Hazánkban az emberekben erősen él az erdélyi termékekbe vetett hit, a székely romantika, Magyarországon is előszeretettel fogyasztanak Góbé portékákat.

A Réti palástfü tekintetében piaci rés, hogy nálunk védett, így sokat exportálhatnak Magyarországra.

A székely emberek csodálatosak, életre szóló élményt kaptam, és nagyon hálás vagyok érte. Nagy felelősség van a vállunkon gyógynövényekkel tevékenykedő embereknek, hisz jó esetben mi leszünk majd egykor azok, akik sok tanulás, tapasztalás után továbbadják ezt az egyre inkább feledésbe merülő tudást az egészségesen élni akaró embereknek és a világnak.